

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročilna znaša:

Obe izdaji na leto . . . gl. 21.—
Za samo večerno izdanje . . . 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Javen shod

priredi

politično društvo „Edinost“
v Šmarjah pri Kopru

prihodnjo nedeljo, dne 26. febr. 1899.

ob 2. uri popoldne v tamošnjem šolskem poslopju.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Pogovor o predstojeh občinskih volitvah.
3. Poročilo o dogodkih v deželni zboru istrskem.
4. Eventualni predlogi in interpelacije.

Shoda se udeležijo nekateri poslanci in več odbornikov političnega društva „Edinost“. Pričakovati je obile udeležbe z vse Pomjansčine.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novije vesti.)

Dunaj 23. Popoldne je bil pogreb umrle nadvojvodinje Marije Immaculate. Pogreba so se udeležili: cesar, člani cesarske hiše, nuncij, posebni odposlanci, vsi ministri, predsedniki zbornice poslancev in gosposke zbornice, župan in deputacije avtonomnih korporacij.

Budimpešta 23. Zapisnik o pogojih kompromisa je bil podpisan danes popoldne in se jutri ali pojutrišnjem predloži v potrdilo konferenci opozicijskih frakcij. V zmislu pogodbe se takoj po deklaraciji novega kabineta postavijo na dnevni red jedne prvih sej idemniteta, nagodbeni provizorij z Avstrijo, kontigent vojaških novincev in nagodbeni provizorij s Hrvaško.

Rim 23. Komora je nadaljevala razpravo o političnih zakonskih načrtih.

PODLISTEK.

Eliza.

Píše Poluks.

— Aj, kako si neuljudna danes. Vidiš, jaz te imam tudi rada, zato ti tako čisto iz srea svetujem, da pusti to iskanje služb in dela; dobiš tako ničesar ne, pa pojdi raje tja, saj veš, kamor ti je svetovala najina dobra gospodinja.

— Kaj tja naj bi šla, tja v mlakužo, kjer žive sramotno življenje izgubljena ženska bitja...? Nikdar, nikdar!

— In zakaj ne, dragica? Dela ne moreš dobiti, krasti ne smeš, stradati ni prijetno, hm, ne ostane drugo!

— V Celje pojdem, v Maribor ali Gracoe, ondi me ne poznajo.

— Ne poznajo? No, kaj tacega se zve hitro! Veš, kako te vprašajo: Ste vi ona Eliza Kovač, od katere je bilo čitati v časnikih, da... no in tako dalje! Tebi ne preostane drugzega, nego reči: »Da, jaz sem« in na to se povsod prav lepo zahvalijo na taki časti, da bi tako interesantno osebo jemali v svojo hišo. Spremijo te morda še do stopnic, pa le iz bojazni, da bi se te v predni sobi mogla prijeti kaka stvar, in ti si zopet na ulici.

— In kdo je kriv vsega tega?!

— Ne vem... Morda najini stariši, ker

New-York 23. Glasom brzjavke, došle danes iz Manile, so Amerikani zavrnil 300 Filipincev, provzročivši jim velikih zgub. Od padlih Filipincev so našli 21 trupel. Na ameriški strani so bili ranjeni trije možje.

Washington 23. Iz Manile brzjavljajo, da je tam minolo noč vladalo veliko razburjenje, ker so požigalci zažgali mesto na večih krajih. Domačini so gasilec branili gasiti, a cevi za vodo so jim raztrgali. Iz mnogih hiš so streljali na vojaštvo, ki je vzdrževalo red, o čemer je bilo ranjenih več vojakov. Škoda, ki jo je povzročil ogenj, je znatna. Zjutraj so Filipinci počeli nadlegovati Amerikane in nastal je precej hud boj.

Carigrad 23. Bolgarski diplomatski agent Markov je obiskal ministra za zunanje stvari, kjer je obnovil dana zagotovila glede stališča, katerega zavzema Bolgarija napram makedonskemu gibanju. Minister za zunanje stvari se je zahvalil in je rekel, da porta zaupa bolgarski vladi glede tega vprašanja.

Naši deželni zbori.

Kadar časopisi ničesar ne vedo, takrat ugibajo najprijedneje in najglasneje. Tako da je med novinarji: oni, ki najmanj vedo, slišijo najintenzivneje — travo rasti. Tako smo čitali te dni, že ne vemo kje. Posebno častno sicer ni to za časopise in ne vzbuja vere, da se novinstvo zaveda velike resnosti svoje naloge, ali zdi se, da je resnično.

Dogodki v zbornici na Dunaju so dozoreli tako daleč, da je ugasnila zadnja slabotna iskrica nade, da bi se zastop avstrijskih narodov povrnil k vršenju svoje dolžnosti. In ko je slutil ves svet, da se grof Thun že pripravlja, da zaloputne vrata tega mlina, iz katerega je prihajalo veliko ropo-

tanja in nič moke, ko je bilo jasno, da so zasedanju parlamenta ure štete, tedaj so se širile najrazličnejše, bolj ali manj neverjetne in nezmislne govorice o namenih grofa Thuna. Tako je bilo: ker niso vedeli ničesar, pa so ugibali tem pridneje.

Ugibali so to in ono; najdrznejši v kombinacijah in v prorokovanju političnega vremena so trdili kar naravnost, da grof Thun kuje črne naklepe proti instituciji parlamentarizma in da se pripravlja na drzen državni prevrat, s katerim hoče zadati smrtni udarec sedanji ustavi države.

Toda grof Thun je kar hitro izpodmaknil podlago vsem tem kombinacijam, kakor da se mu je mudilo, da se umakne iz luči prevrata, v katero so ga bili postavili lažnjivi proroki.

Zasluženemu zaključenju zasedanja državnega zbora sledi tako rekoč za petami deželnozborna kampanja. Institucija deželnih zborov pa je sestaven del velikega mehanizma ustavnega. Veliko dunajsko kolo v tem mehanizmu se je sicer pohabilo tako temeljito, da ni prvemu državnemu mašinistu preostajalo drugzega, nego da zaustavi to škripajoče kolo. Toda mašinst ni hotel, da bi mislil svet, da on res namerja zaustaviti mehanizem sploh; zato je hitro zavrtel manja deželna kolesa.

Grof Thun torej ne goji črnih naklepov proti ustavi in ne misli na absolutizem: pozval je deželne zbornice na delo. Ustavni mehanizem deluje torej, če tudi le deloma.

Nekaj deželnih zborov je že zbranih. Od deželnih zastopov na jugu države je zbran za sedaj le oni v Dalmaciji. No, tudi drugi pridejo menda skoro na vrsto.

Doba zasedanja deželnih zborov prinaša življenja v naše odnose. Vsi boji, vsi ljuti prepiri, vsa vprašanja, ki nas razburjajo, se tako rekoč koncentrujejo v deželnih zastopih: v srditih debatah v deželnih zborih se verno zrcalijo naši od-

— I kaj je potem? Pusti vse skupaj in slušaj moj svet!

— Ne... ne...!

— Saj včasih vendar nisi bila tako tenke vesti! Sploh pa se hitro odloči za kaj, mene ne veseli več ukvarjati se s teboj, preneuma si. Za-se mi že zadostuje moja pamet, še nate paziti pa ne morem.

— Jutri pojdem še enkrat v mesto; naj bo še slabše delo, vse mi bo prav.

— Tako da, tako je lepo! Pobjlšaj se, vdinjaj se za kravjo dekle, zajutrkuj kisto zelje z nezabeljenimi žganci, opoludne pa otepaj krompir! Morda potem vendar pozabi kedro, da si bila zaprta, da so te po odgonu preganjali okrog in še vse drugo, kar ni zabilježeno v nikakih aktih pod številko in datumom!

— Ti si moj hudi duh, Ana.

— Jako častno za me!

Eliza se je stresnila, skočila kvišku in z nekim divjim iskrenjem oči stresla sestro za ramo.

— Ti si moje prokletstvo — je zavpila in jo pahnila od sebe, potem pa šla k postelji, zmetala obleko brezbrizno na tla, sezula čevlje, se vrgla na posteljo in obrnila obraz k steni.

— Hi hi, mačica je huda — je dejala sestra, izpila čaj, kolikor ga je še bilo v samovaru in poltiho žvižgaje odšla iz sobe doli po stopnicah k starki, pri kateri je sedel mlad bledikav človek,

— Moj Bog!

nošaji. Vse netivo, vse razstreljivo in vsa elektriciteta, ki je zbrana v javnosti, prihaja v deželnih zborih do eksplozij. Zlasti pa je tako v onih šestih deželnih zborih, v katerih smo zastopani tudi mi Slovenci, oz. Hrvati.

O teh smo namenili spregovoriti besedo.

Doba zasedanja deželnih zborov ni važna za nas le zato, ker spravlja na dan vsa vprašanja naša, vse trpljenje in vso krivico, ki jo trpi narod naš, ampak tudi in še posebno zato, ker nam kliče v zavest pretužno usodo našo, ki leži kakor težek kamen na narodu našem in ne dopušča, da bi mogli razvijati svoje sile — razcepljenost našo!

V šestih deželnih zborov nam režejo kruh in kroje oblike našemu življenju. In povsodi — razen jednega samega — v sovražnem nam zmislu. Naša minolost je taka, da nam ni usojeno, da bi mogli nastopati v kompaktni masi, ampak boriti se moramo v posamičnih krdeleih.

In kolikor ne deluje na našo škodo že to dejstvo samo, da smo razcepljeni na 6 upravnih skupin, pa še nečuvstvo krivična volilna geometrija pok. Schmerlinga provzroča, da nikjer nismo zastopani v takem številu, kakor bi morali biti po številu svojem v razmerju z skupnim številom prebivalstva v deželi.

Celó v deželnem zboru kranjskem, v katerem jedinem odločajo slovenski glasi, imamo krivico, da ima 5 odstotkov prebivalstva nemškega tretjino poslancev.

Tretjina slovenskega prebivalstva na Koroškem je skoro da nezastopana v dež. zboru.

Na Štajerskem je poleg 800.000 Nemcev 400.000 Slovencev. A od 63 poslancev v deželnem zboru je samo 8 Slovencev, da-si bi jih moralo biti nad 20. V deželnem odboru pa, ki šteje 6 členov, sedi le en Slovenec; v raznih deželnih ustanovah pa nimajo naši nobenega zastopnika. Posledica temu je, da tretjina prebivalstva, bivajoča v južnem, v gospodarskem oziru jako važnem delu dežele, ni deležna ni moralnih ni materialnih dobrot raznih deželnih in — žal — tudi drž. ustanov.

Kaj pa naj rečemo še le o naših treh deželnih zborih v Primorju?! Tu so stenografski zapisniki vsacega zasedanja deželnih zborov kričeča zgodovina trpljenja naroda našega in — njega zastopnikov.

Da: poleg moralnega nasilja — brutalnega nadglasovanja in odrekanja vsacega prava po družih deželnih zborih — imamo tu še divjaško fizično nasilje proti našim poslancem. Preživo je še v spominu, kaj se je godilo z našimi poslanci v Poreču oziroma Pulju in v svežem spominu je, kaj so prebili zastopniki tržaške okolice v otvoritveni seji zadnjega zasedanja deželnega zbora tržaškega. Čut prava, čut dostojnosti, čut morale in tudi čut navadnega človeškega usmiljenja se je moral jezno vspenjati kvišku vsakomur, ki je čul o teh grozodejstvih zdijane parlamentarne večine.

V deželnem zboru goriškem nas tudi tepe

medlega pogleda in velih lie, ki jo je pozdravil smeje se, ko je odprla vrata.

V mali pisarni občine Leskovec mandral je z malimi drobnimi stopinjami debelušni leskovski župan, praskal se za ušesi in zastokal zdaj pa zdaj.

— Kaj ima človek od tega županovanja! Same sitnosti in skrbi!... Od kod je tisti papir gospod Divjuš?

— Iz Budim-Pešte.

— Iz Budim-Pešte!? Sveti dan božji še iz Afrike nam naj kaj pošljejo — jezil se je župan in zatrejeval čez mero, da se ne pusti in ne pusti nikdar in nikoli več voliti za leskovskega župana.

Par debelih muh je leno brnelo po sobi, posedalo po velikih vezanih državnih in deželnih zakonikih, radovedno lazilo mej papirjem in se predrzno zaletavalo v malee previsoko čelo gospoda Divjuša, ki je melanholično podpiral glavo.

Zunaj je sijalo solnce in čulo se je udarjanje mlatičev v kratkih poskakajočih taktih. Nekaj koki je kokodajskalo spodaj na dvorišču iz pred hleva pa je veter prinašal robate kletvice županova hlepa.

Vsi ti glasovi so se spajali v nekak sanjav idiličen mir in gospoda Divjuša se je jela prijemati mehka razkošna sentimentalnost, ki se je še zdatno večala, ko je župan godrnjaje odšel iz sobe

krivica, da naša večina ni zastopana tako, kakor bi morala biti, vsled česar se vsi napori naših zastopnikov razbijajo ob trmi, krivičnosti in večnih intrigah nasilnih in zvijačnih nasprotnikov.

Sploh smo v vseh treh upravnih skupinah Primorske ex lex. V svoji objestnosti so naši nasprotniki sploh uverjeni, da zanje ni zakona, da stoje nad zakonom. Naši odnosi so sploh izjema splošnega pravila in gospodarji v teh pokrajinah se čutijo državo v državi.

Potegnimo le par bolj kričečih izgledov iz tega ex-lex-stanja.

Vse pokrajine v državi imajo vsaka svoj deželni šolski zalog — Goriška ga nima, ker ga Lahi nočejo!

Vse pokrajine v državi imajo svoje deželne šolske zakone — pokrajina tržaška ga nima, vzlic temu, pa je vlada že večkrat pritislila na deželni zbor. Ga nima, ker bi hotela gospodovalna klika imeti takov zakon, kakoršnjega ne more nobena cesarska vlada predložiti v cesarsko potrjenje.

V drugih pokrajinah morejo vinogradniki dobivati brezobrestna posojila za obnavljanje vinogradnikov, večini deželnih zborov v Trstu in v Istri nočeti skleniti dotičnega deželnega zakona.

Povsodi se gleda in razmišlja, kako bi se povzdigala splošna naobrazba ljudstva z olajšavami za obiskovanje šole, v Istri pa nakladajo šolske takse na vsako otroško glavo!

Povsodi, kamorkoli se oziramo, vidimo, kako gospodovalna stranka kruto odreja narodu, česar mu treba za povzdigo moralne in materialne blaginje, da ne govorimo o brutalnem gaženju političkih in narodnih pravic našega ljudstva.

Vladnim možem mora biti dobro znano vse to. Ali je res nemožna vsako odpomoč?! Naše prepričanje nam pravi drugače, pravi, da bi vlada lahko ustvarila drugačne odnose v vseh treh deželnih zborih na Primorskem, ako bi le zaresno hotela. Po krivdi vlad so razmere dozorele tako daleč, z sodelovanjem vlade se morejo in morajo sanirati zopet!! Mi ne dopuščamo nikakih izgovorov, ker poznamo razmere in — Ahilovo peto krivičnikov. Na debelo nakovalo laške trdovratnosti naj vlada jame nabijati s primerno debelim in — trdim kladivom, pa bomo videli kmalo, kako se jej bode pregibalo pod rokami tisto laško železo! Seveda, dokler bodo vladni organi agitatorji za laške kandidate najskrajnejše barve, dokler bode laški radikalizem dobival odobravanje od vladne strani, dotlej bi bili signori pravi — odpustite nam to trdo besedo — tepei, ako bi ne bili taki, kakoršnji so.

Mi verujemo grofu Thunu, da ne kuje naklepov proti ustavi, marveč, da hoče ohraniti to institucijo svobode in samodoločanja narodov. Ali to ne zadošča, ampak treba tudi, da v parlamentih vladajo res parlamentarni odnosi in da deželni parlamenti, kakor sestaven del ustave, spoštujejo ustavne pravice državlja-

doli v gostilno s kozarcem vina dušiti si skrbi svojega županovanja.

Doli na vrtu je nabirala dekla solato in je pela z visocim tenkim glasom:

Rozmarin je zmiraj frišen.
Al' moj krancelj ni več gvišen.
Rozmarin ima svoj duh,
Naj bo zelen al' pa suh.

Gospod Divjuš si je podrl glavo in zamišljeno poslušal navdušeno pevko, ki je zdajci preskočila na ono:

Rož'ce trgala,
Vence spletala,
Dokler sem nedolžna bla.

— Nedolžna bla — poskusil je z svojim debelim basom, potem pa se resignirano ugloobil v dopis bolnišnice svetega Roka v Budim-Pešti, ki je v navadnem uradnem štilu naznanjal bolniške in pogrebne stroške Elize Kovač, rojene v Gorici in pristojne v občino Leskovec.

— Hm, dosti je — je računil, a bil je mehka občutljiva duša; pogreznil se je zopet v sentimentalne občutke svoje, zmotil se v soštevanju in pazno motré dolge in suhe številke svoje, je vzdihnil v redko rast malih brk:

— Verdorben und gestorben!

(Zvršetek).

nov! Vlada ne bodi le zaščitnica obstanka ustave, ampak tudi nadzorovateljica, da se ustava praktično izvršuje povsodi!

A ravno v tej smeri treba izvršiti ogromnega dela — v deželnih zborih na Primorskem!

Politični pregled.

TRST, 24. februarja 1899.

K položaju. Danes došla nam »Information« donaja nekaj kolikor toliko zanimivih razkritij iz političnih dogodkov zadnjih dni. Po zatrdilu tega poročevalca je imel finančni minister dr. Kaizl res več vzrokov, da je bil nezadovoljen z dogodki in da je mislil na — odstop. V prvo da so provrčila to nezadovoljnost izvestna prizadevanja v ministerstvu samem za spravo Nemcev, bodisi tudi na račun nevolje naroda češkega. Potem ga je ozlovoljalo, da so kazali preveč naklonjenosti do nadaljnih koncesij Ogron. Dr. Kaizl je torej jel razmišljati, da-li ni došel trenotek, da se umakne. V minolem tednu je bil v avdienci pred cesarjem, in ta avdienci je odstranila vse bojazni, zadrege in ozlovoljenost finančnega ministra. Dr. Kaizl se je mogel prepričati, da uživa zaupanje krone še v večji meri, nego poprej in ta naklonjenost mu je pomagala premagati se opisane stvarne težave. Soditi je torej, da je sedaj odpravljena vsaka nevarnost krize.

Iz Ogerske. Novi ministerski predsednik je že danes odpotoval na Dunaj, da sporoči vladarju o doseženem sporazumljenju. Med določbami sprave je tudi ta, da se pogodba z Avstrijo mora predložiti do 1. julija cesarju v potrjenje.

Za uravnavo plač učiteljem. Te dni je deputacija ljudskih učiteljev v Avstriji, brez razlike narodnosti, izročila spomenico naučenemu in finančnemu ministru, v kateri zahtevajo, naj se uravnajo plače ljudskim učiteljem. Spomenica povdarja, da ti odnaji ne morejo trajati dalje brez velike škode za ljudsko šolstvo. V interesu države je to, da učiteljski stan postane zadovoljen. Treba torej radikalnega zboljšanja, da se stori konec stanju, ki ovira razvoj javnega pouka in ki ni v čast civilizovani državi.

V državnem zboru nemikem je prišlo včeraj do burnih prizorov. V razpravi o proračunu pravosodstva je prišel govor tudi na izredno strogo sodbo porotnega sodišča v Draždanih, ki je zadela obtožene socialiste radi izgrediv v Lobau-u. Mej socialisti je vzbudil velik srd govor generalnega prokuratorja saksanskega, ki je vskliknil, da se obtožencem ne odpro vrata zaporov poprej, nego da odsede prisojeno jim kazen. Prokurator ni govoril le brezčutno, ampak tudi zaničljivo, kar je socialiste srdilo najbolj in malo je manjkalo, da ni prišlo do dejanskih spopadov.

V italijanski komori se vleče kakor morska kača razprava o zakonih za politične reforme. Zlasti se hudo napada oni načrt, v katerem se hoče skrečiti svoboda tiska. Včeraj je povdarjal poslanec Bovio, da ti načrti niso došli ni za potrebo, ni o pravem času. Kdor hoče Italiji jemati svobodo, ta jej jemlje pravo do obstanka. Ako ti zakoni res niso neliberalni, potem so nepotrebni, kajti ni vladi ni deželi ne žuga nobena nevarnost. Obžaluje, da je vlada prišla s temi zakoni ravno sedaj, ko zahteva razvoj zunanje politike, da se Italija ne kaže liberalnim narodom obdano s policijskimi zakoni.

Slično je govorilo še več drugih govornikov zlasti proti krčenju svobode novinstva.

Do glasovanja utegne priti jutri.

Domače vesti.

„Mir“ in „red“ v političnem okraju Voloskem. Človeku se kar lasje ježe, ko čita poročilo v »Naši Slogi« o dogodkih, ki so se vršili o in po občinskih volitvah v Veprineu in ki mečejo jako čudno luč na razmere, ki vladajo tam okolo, kjer znani Krstić »vodi« ljudstvo po želji italijanašev in — še nekoga družega. Tu vam je vsakojakih nemirov in neredov, osebnih napadov in zasramovanj na škodo vseh onih, ki se zavedajo svoje narodnosti zlasti pa na škodo duhovščine. Da ne govorimo o vseh gnusnih napadih potom tiska, kličemo v spomin samo nečuvstvo žaljenje na škodo

pokojnega kapelana Frana Zupana, storjeno od župana Andrejčiča, ko je rečeni duhovnik nosil bolniku sveto popotnico.

O ravnomar dovršenih občinskih volitvah v Veprincu pa so naše volilce zasramovali, jim žvižgali in metali jajca nanje. Kaj se je zgodilo v Poljanah, ko je neki lopov celo streljal v stan gospoda kapelana, o tem smo govorili pred par dnevi v posebnem dopisu iz Veprincea.

Z ozirom na te divjaške napade, ki se ponavljajo redno, ob vsaki priliki in že dolgo, vprašuje »Naša Sloga« po vsej pravici, da-li niso zahtevali najprimitivnejši oziri na mir in red in na osebno varnost, da bi bila oblast ukrenila potrebno vsaj v toliko, da bi se bili volilci mogli vsaj vračati domov brez nevarnosti in da bi bili varni vsaj v svojih stanovanjih. A kaj se je ukrenilo v njihovo obrambo?! Sedaj bodo iskali zločince, toda zastoj, kakor navadno. Tako daleč je že prišlo v okraju Voloskem! Skrajni čas bi bil, da bi se uprava politične oblasti na Voloskem preiskala strogo, pravično, nepristransko. In to v interesu reda in miru, pravice in zakona.

Divjaštva. Tudi v Višnjaju nadaljujejo gosposki — divjaki s posebno srditostjo svoj grdi posel. Ni jim bilo zadosti, da so nedavno temu zastrupili občinsko vodo, da so nekega večera ustrelili iz revolverja za županom, marveč so se ti junaki avite colture ujunačili tudi proti občinskemu redarju, na katerega so — seveda po noči, ker je tako bolj previdno — navalili s kamenjem. Isti junaki so poskušali tudi napasti jednega občinskih svetovalec. Iz tega je razvidno, da so ti nočni junaki žejni človeške krvi, na kar bodi opozorjena slavna oblast. Napadi, žvižganje, razna zasramovanja in izživljanja so v Višnjaju na dnevnem redu. Sedaj pa naj reče še kdo, da istrski italijanci niso — nosilec in širitelj kulture!

Dopolnilna volitev v deželni zbor istrski. Dopolnilna volitev jednega deželnega poslanca za mesta Pazin, Labinj in Plomin na mesto umrlega Costantinija bode dne 15. marca t. l. Volišča so v dotičnih mestih, glavno volišče pa v Pazinu.

Italijansko gospodarstvo. Občina Boljun je imela popred italijansko upravo. O zadnjih volitvah je uprava prešla v hrvatske roke. Prva naloga novemu zastopu je bila, da pogleda malec v prejšnje račune. In revizorji so našli, da je bila občina kraj gospodarskega propada. Na podlagi poročila revizorjev je sklenil občinski zastop, da se računi predlože v pregled še nekemu drugemu činitelju, ki se imenuje — državno pravdnistvo v Rovinju.

Tako gospodari italijanska klika po istrskih občinah. Zlo se je zarilo že tako globoko, da celó poreška »Istria« ni mogla drugače, nego da je v nekem članku minolega leta priznala sama, da korupcija po občinah bode v propast italijanski stranki.

Vojaske glavni nabor l. 1899. Kakor smo že naznanili, bode letošnji vojaški nabor novincev, rojenih v letih 1878, 1877 in 1876 tako za one, ki so pristojni v Trstu, kakor tudi za tujce, v dnevih 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. marca od 8. ure naprej v vojašnici mornarice (Lazzareto vecchio). Oni, ki ne dobe pravočasno poziva na nabor, morajo priti ponj na magistrat, kjer ga dobe v 3. nadstropju vrata št. 12.

Darila trgovskim pomočnikom o priliki velikega plesa dne 5. t. m.: Gospod Tavčar 2 kroni, deputacija »Delalskega podpornega društva« 10 kron, gosp. Mate Mandič, Jakob Perhave, Kolar po 2 kroni, deputacija »Tržanskega podpornega in bralnega društva« 4 krone, deputacija pevskega društva »Kolo« 6 kron, deputacija »Krščanske socijalne zveze« 2 kroni, tovarna Frank, Zagreb 10 kron, gosp. Pavlovič 2 kroni, gospa Covačič, Barkovlje 6 kron, gg. Koejan in Grom po 1 krono, gosp. Anton Pogorelec 2 kroni.

Vsem darovalcem izreka podpisani odsek najsrčneje zahvalo.

Za odsek trgovskih pomočnikov jestvin:

Ivan Tomažič Vek. Plesničar
blagajnik. predsednik.

Devet izkaz doneskov za cesarjev spomenik v Ljubljani. Darovale so nadalje občine: Režiše nad Litijo 20 gld., Št. Peter na Krasu 30 gld., Šturije pri Vipavi 20 gld., Dobrnič pri Trebnjem 15 gld., Škofja Loka 50 gld., Koroška Bela 20 gld., Mengiš 25 gld., Srednja vas v Bohinju 20

gld., Knežak na Pivki 20 gld., Št. Jernej na Dolenskem 30 gld., Dornberg s s Prvačino 15 gld., Sodražica 20 gld., in Draga pri Boleu 20 gld.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so darovali poslednji čas sledeči p. n. gospodje: Prem. knez in škof lavantinski dr. Mihael Napotnik (ustanovnik in društveni častni člen) kakor vsako leto tudi letos 20 kron, v. č. g. Anton pl. Sušič, e. in kr. polkovnik v r. v Celji 30 kron; sl. posojilno v Ormožu 30 kron; Anton pl. Globočnik-Sorodolski, e. k. vladni svetnik v p. na Dunaju 20 kron, sl. hranilnica v Vipavi 20 kron, Drag. Luteršek, ces. kr. vojni uradnik v Zloczowu (v Galiciji) 23 kron, M. Polak v Tržiču 20 kron, dr. Vladimir Globočnik pl. Sorodolski, e. kr. sekcijski svetnik v finančnem ministerstvu na Dunaju 12 kron. — Po deset kron so darovali gg.: Alojzij Kremžar, mag. svetnik na Dunaju, dr. Klem. Seshun, dvorni in sodni svetnik na Dunaju, Anton Knafelc, uradnik drž. železnice v Beljaku (zbirko), dr. Alojzij Homan, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, dr. Fr. Jurtela, dež. posl. in odvetnik v Ptuj, dr. I. Povšič, e. kr. sod. tajnik prid. e. k. najv. sod. na Dunaju, Jos. Stritar, e. kr. prof. na Dunaju, Jak. Bratkovič, e. kr. prof. na Dunaju, dr. Ivan Rudolf, odvetnik itd. v Konjicah, Ivan Murnik, e. k. svetnik itd. v Ljubljani, Fran Tomšič, nadinženir v Blatni na Českem, Anton Svetina, e. k. notar v Pliberku, sl. posojilnica v Ormožu 30 kron.

(Zvršetek pride.)

Zopet nevarna cigareta. Iz Dalmacije poročajo, da je minolo nedeljo neki orožnik v Kurčoli zbiral cigarete drama. Jedna mu je prišla pod prste, ki se mu je zdela nenavadno trda. Prelomil jo je in — našel je v njej razstreljivo kapsulo. Cigareto in kapsulo so poslali finančni oblasti v Dubrovnik.

Iz pred deželnega sodišča. Radi zločinstva proti pravosti, storjenega na škodo nekega 13-l. dekleta, je bil obsojen 60-letni Andrej Sancin iz Škedinja na 9 mesecev ječe.

Radi poverjenja je bil osojen 32-letni urar Ivan Senica z Reke na 4 mesece ječe.

Veliko poverjenje. Na civilnem sodišču na Reki so prišli na sled velikemu poverjenju. Dva uradnika, Benedikta Milinovič in Avgustina Superina so že zaprli in pričakuje se, da jih pride še več pod ključ. Poizvedovanja nadaljujejo.

Tatje. V noči 19. januarja so udrli tatje v zalogo biciklov tvrde Gessi in Paolina v Via Molin Piccolo št. 2, kjer so ukradli 42 gld. 23 kr. denarja in jeden bicikelj v vrednosti 150 gld. Tatove je policija zasačila dne 22. t. m. in jih dela pod ključ. Ti tički to: 24-letni Karl Natori, 19-letni Robert Schulze, 17-letni Izidor Dollenz in 20-letni Jakob Abram, vsi mehaniki v Trstu. Vsi so priznali svojo krivdo in izpovedali, da so kolo prodali mehaniku Josipu Štoru na lesnem trgu. Ob jednom je g. Margoni, lastnik trgovine bicikljev v Via delle Poste št. 1, napravil ovadbo, da mu je bilo ukradenih troje bicikljev, na kar so aretirani priznali, da so izvršili tudi to tatvino. V delavnici rečenega mehanika Štora so našli mnogo delov od bicikljev, ki so bili deloma lastnina g. Gessi, deloma g. Margoni; našli so tudi zastavni list na neko kolo v vrednosti 60 gld. Štora, ki je priznal, da je od navedenih uzmovičev kupil ukradene stvari za 300 gld., ki pa so vredne nad 1000 gld., so istotako zaprli.

Različne vesti.

Vojaske časti ima sv. Anton na Portugalskem že skoro 200 let. Da bi navdal vojake s pogumom, ga je kralj Ivan V. na predvečer neke bitke l. 1706 dal upisati v zapisnik polka in je ukazal izkazovati njegovi sliki iste časti, kakor polkovni zastavi. Tako je bila torej njegova slika večkrat v ognju in je bila tudi enkrat ranjena. Na željo častnikov je l. 1814. kralj Ivan VI. imenoval svetnika podpolkovnikom.

Ivan Orth — farmer? »Times« poroča, da znani avstrijski nadvojvoda Ivan, o katerem se je že tolikokrat poročalo, da je umrl, živi z imenom Ivan Orth kakor farmer na svojem posestvu v Parana (Argentinijska). Trdna volja da mu je bolj nego kdaj poprej, živi brez oseb, častij in udobnosti svojega rojstva.

Vladarje Francije preganja že celo stoletje tragična osoda, deloma zaslužena, deloma tudi nezaslužena. Izven jednega samega ni v tej dobi ni eden francoski vladar dočkal naravnega zvršetka svojega vladanja. Kralj Ljudevit XVI. je bil vržen s prestola in usmrčen. Diktatorja Robespierre in Danton, ki sta potem vladala na Francozskem zajedno z Maratom, sta bila istotako usmrčena. Marata je umorila Charlota Corday. Napoleona I. so armade in njihovi zavezniki dvakrat vrgli s prestola in je konečno umrl kakor prognanec na otoku Sv. Helene. Ljudevit XVIII. ki mu je sledil, je bil jedini, ki je umrl naravne smrti, toda tudi ta je bil vržen s prestola. Njegovega naslednika Karola X. je revolucija vrgla s prestola in je bil izgnan. Kralja Ljudevita Filipa je dosegla ista osoda. Predsednik druge republike, princ Ljudevit Napoleon, se je proglasil cesarjem, toda Prusi so ga ujeli v Sedanu in dne 4. kimovea 1870 ga je francoski narod vrgel s prestola. Tudi predsednikom na to utemeljene tretje republike je bila odmenjena ista osoda. Prvi predsednik njeni, Thiers, je bil po zaroti bonapartistov prisiljen, da se je odrekel svoji časti. Drugi predsednik, Mac Mahon, katerega so izvolili monarhisti, moral se je, ko je počel gladiti pot obnovi monarhije, umakniti pred Gambetovim geslom: »Se demetre ou se soumetre«, kakor tudi pred nevarnostjo nove revolucije. Tretji predsednik, Grey, je bil po preteku prvih sedmi let izbran v novi predsednikom, a je bil primoran pred pretekom svoje dobe vladanja odstopiti od predsedništva in sicer radi finančnih škandalov, v katere je bil zapleten z svojim zetom Wilsonom. Četrti predsednik, Carnot, je bil dne 25. julija 1894. umorjen po anarhistu Caseriju. Peti predsednik, Casimir Perier, je odstopil dobrovoljno, ko je vladal komaj sedem mesecev. Šesti predsednik, Feliks Faure, je umrl naravne ali tragične smrti: ostavivši Francijo razcepljeno in pod sfinjo Dreyfusove afere. Kakšna osoda čaka sedmega predsednika?

Zdravilo proti influenci, kašlju, prehlajenju itd. Neki nemški list piše: Proti tem boleznim je najjednostavnejše in zelo uspešno zdravilo jabolčni čaj. Na kosec narezana jabolka je deti v posodo, v katero se potem nalije gorke vode. Na to je pristaviti posodo na vroče in ko je za nekaj časa postala voda vroča, se čaj ocedi in izpije. Na jabolka se lahko še nekolikokrat nalije vode, dokler jim ni izerpljena moč. To sredstvo je posebno dobro za otroke, ki lahko pijejo čaj o vsakem času dneva. Bolniki, ki so zboleli za mrzlico, lahko zavživajo takov čaj po dvakrat na uro.

Igra narave. Žena Janka Katiča iz Erdelja (občina Generalski stol) je rodila mrtvo dete brez glave. Nos in oči so mu bile na vratu, roke pa so bile povsem zraščene.

Najdeni mrtvi trupli. V Rečini pri Reki so našli mrtvo truplo mlade, lepe ženske boljšega stanu, katere identitete pa še niso mogli pogoditi do sedaj. Najbrže se je zgodilo kako hudodelstvo. Dne 21. jutraj pa so našli istotam, na pomolu Marije Terezije, mrtvo truplo 62-letnega krošnjarja Tobija Manieri iz Askoli.

Prodajanje piva v steklenicah. Nedavno je bila deputacija čeških gostilničarjev pri trgovinskem ministru Dipauliju radi prodajanja piva v steklenicah. Minister je odgovoril, da v kratkem izide naredba, po kateri bode prodajanje piva v steklenicah svobodno, le za napolnjevanje steklenic s pivom bode trebalo posebne koncesije.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 24. »Wiener Zeitung«, objavlja cesarsko naredbo, s katero se za leto 1899. podaljuje veljava določitve kontingenta novincev in se dovoljuje nabor na podlagi § 14.

Lvov 24. Včeraj so zaprli ravnatelja gališke hranilnice, Zimo. Istotako so zaprli včeraj knjigovodjo iste hranilnice. Zaprli so ju po nalogu preiskovalnega sodnika, višega deželnega sodišča svetnika Milaševskega.

Pariz 24. General Rouget obdoljuje poslance Derouleda in Haberta, da sta se svojimi somišljeniki hotela potisniti njega in njegovo vojaštvo proti palači Elysee. Prijatelji teh dveh poslancev se boje, da ju bode sodil senat, spremenjen v sodišče.

Pariz 24. Ob 10. uri zvečer je prišlo na boulevardih do antisemitskih pojavov. Med zaprtimi so tudi grofje Choisele, Harcourt in Taylerand. O poludvanajstih je prišlo na boulevardih zopet do pretepov.

Pariz 24. Ker dopisnik »Neue Freie Presse«, dr. Frischauer, ni zapustil Pariza vzlic odredbi za izgnanje, so ga sinoči aretovali in dva orožnika sta ga spremljala do meje.

Madrid 24. Grof Alenaras je odklonil poziv generala Linerasa na dvoboj in je izjavil, da bode v senatu nadaljeval napade proti generalom.

Pariz 24. Po noči so se ponavljale demonstracije, ki so se v posamičnih slučajih prelevljale v pretepe, na katerih je bilo ranjenih več oseb. Poslanec Deroulède, Habert in Millevoje so zaprli na direktni ukaz ministerskega predsednika Dupuy-a.

Kakih 200 demonstrantov je pobijalo šipe na uredništvu lista »Petit Journal«. Osojbe uredništva je rabilo brizgalko, na kar je množica odgovorila s kamenjem. V nastalem pretepu je policija rabila orožje in je bilo ranjenih več oseb.

Piran 24. V današnji seji občinskega zastopa je prijavil župan, da je pobegli blagajnik mestne zastavljavnice, Fragiaco, poneveril vsega skupaj 12.176 gl. 36 nvč. in sicer na škodo rečene zastavljavnice in raznih ustanov. Po tej prijavi je bilo hrupnih pojavov nevolje med poslušalci.

Zahvala.

Podpisani odsek se iskreno zahvaljuje vsem onim, kateri so pripomogli, da se je naš »veliki ples« toliko sijajno izvršil.

Posebno hvalo izreka: sl. »Tržaškemu Sokolu«, »Delalskemu podpornemu društvu«, »Tržaškemu podpornemu in bralnemu društvu«, pevskemu društvu »Kolo«, »Krščansko socialni zvezi«, katera so bila zastopana po deputacijah.

Nadalje sl. uredništvu »Edinosti«, ki se je zares trudilo v prid našega plesa, uredništvu »Novega lista« ter gosp. Umeku, ki je skrbel za uroten red na plesu.

Za odsek trgovskih pomočnikov jestvin:

Ivan Millonig Vek. Plesničar
tajnik. predsednik.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 24. Pšenica za mare gold. 9.77—9.78. Pšenica za april gl. 9.53 do 9.54 Pšenica za oktober gold. 8.56 do 8.58. Rž za oktober gl. — do —. Rž za mare gl. 7.86 do 7.87. Koruza za maj 1899. gl. 4.63 do 4.64. Koruza za oktober gl. — do —. Oves za mare gl. 5.76 do 5.77. Oves za oktober gl. — do —. Koruza gl. — do —.

Pšenica: ponudbe in povpraševanja slabe Prodaja 8.000 met. stotov. Vreme: oblačno.

Hamburg 24. Trg za kavo. Santos good average za mare 30—, za maj 30.50, za september 31.50, za december 32—.

Praga 24. Surovi sladkor I. izdelek, 88% Reudement franco Aussig. Mirno. Prompto gold. 12.60. Oktober-dec. gl. 12.20 Denar.

Dunajska borza dne 24. februvarja.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju . . .	101.45	101.40
„ „ v srebru . . .	101.10	101.10
Avstrijska renta v zlatu . . .	120.15	120.16
„ „ v kronah . . .	101.75	101.65
Kreditne akcije . . .	370.—	368.35
London 10 Lsr.	120.40	120.40
20 mark	11.78	11.78
Napoleoni	9.55 1/2	9.55 1/2
100 italijanskih lir	44.30	44.25

Najnovejša trgovinska vest.

New-York 23. februvarja (Izv. brzojav.)

Pšenica za februar 86 1/2 za maj 77 5/8. za mare 83 3/8 za juli 75 3/8. Koruza za maj 40 3/4. Mast 555.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih antecipatnih obrokih.

Posredovalnica za potovanja.

Alojzij Mozetič Piazza Negoziante 1. daje pojasnila za vsakršna potovanja in sprejema predplačila za obisk svet. razst. v Parizu l. 1900.

TEODOR SLABANJA

srebrar

ulica Morelli 12 v GORICI ulica Morelli 12

priporoča prečistiti dnhovščini in cerkvenim predstojnikom svojo delavnico za izdelovanje **cerkvene posode in orodja**. Staro blago popravi, pozlati in posrebi v ognju po najnižji ceni. Da si pa zamorejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to zgoraj omenjeni s tem, da jim je pripravljen napravljati blago, ako mu potem to izplačujejo na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

FILIJALKA
C. kr. priv. austrijskega kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/4 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnošo 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obrest

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibirij, Inomost, Czovec, Ljubljano, Line, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov proti odbitku 1 % provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerikoli mesto.

Vložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

PRSNI PRAH (prah za izvoščeke)

(ne kašljaj).

najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, zaslišanju, nahodu in drugim kataricnim afekcijam.

Škatljica z navodilom po 30 nvč. Dobiva se jedino v lekarni PRAXMARER, „Pri dveh zamorcih“ občinska palača, Trst.

Zunanje naročbe izvršujejo se obratno pošto.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagaj, po cenah, da se ni bati konkurence.

Važno za vsakega!

Razprodaja

po čuda nizki ceni!

12 vrednih predmetov

za samo

2 gl. 85 nč.

- 1 krasna žepna ura Anker Remontoir, nikelj-grav. pokrovi, z letnim jamstvom;
- 1 elegantna verižica za ure, na zahtevo nikljasta ali pozlačena z lepimi priveščki, pariški sistem;
- 1 kravatna igla iz amerikankega double-zlata zimit. briljanti;
- 1 par gumbov za manšete iz amerikankega double-zlata z marko;
- 1 garnitura gumb za srajco iz amer. double-zlata, sestojeca iz 5 kosov;

Vseh 12 krasnih predmetov pošiljam, dokler zaloga traja, po povzetju ali za naprej poslano svoto za samo gl. 285, (samo ura stala je prej 5 gl.) Kar se ne dopade, jemljem v času od 8 dni nazaj.

E. HOLZER,

skladišče ur in dragotin

Krakovo, Stradom št. 18.

Ilustrovani ceniki franko in gratis.
Dobvatelj avstrijskega c. kr. društva državnih uradnikov.

žrebanje nepreklicno
18. marcija 1899.

1. glav. dobitok **100.000** Kr. vr.

2. glav. dobitok **25.000** Kr. vr.

3. glav. dobitok **10.000** Kr. vr.

v gotovini 20% odbitka.

Dunajske srečke po 50 nvč.

Nigris, Enrico Schiffmann, Giuseppe Zoldan.

priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Mandi & Comp., „Il Mercurio Triestino“, Alessandro Levi, Girolamo Morpurgo, Marco

„EDINOST“

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

Izhaja v Trstu dvakrat na dan razun nedelj in praznikov.

Zjutranje izdanje izhaja ob 7. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri zvečer. O ponedeljkih in po praznikih izhaja prvo izdanje o 9. uri predpoludne. — Naročnina znaša: Obe izdanji gl. 21—; samo večerno izdanje gl. 12—, (poslednje zadostuje za naročnike popolnoma). Posamezne številke stanejo: Zjutranje izdanje 3 kr., večerno 4 kr

V Trstu se razprodaja „Edinost“ po tobakarnah v teh-le ulicah in trgih:

Piazza Caserma št. 2. — Via Molin piccolo št. 8. — Via S. Michele št. 7. — Ponte della Fabra. — Via Rivo št. 30. — Campo Marzio. — Via delle Poste nuove št. 1. — Via Caserma št. 13. — Via Belvedere št. 21. — Via Ghega št. 2. — Volti di Chiozza št. 1. — Via Stadion št. 1. — Via Acquedotto. — Via Istituto št. 18. — Piazza Barriera. — Via S. Lucia. — Piazza Giuseppina.

V okolici se prodaja:

Na Greti pri gosp. Pogorelcu, v Šklednju pri gosp. Antonu Sancin (Drejač) in pri Sv. Ivanu pri gosp. Ani vdovi Gašperšič. — Izven Trsta prodaje se „Edinost“ v Gorici v tobakarni g. Josipa Schwarz v Šolski ulici.

Slovenoi! Naročajte, podpirajte in širite med rodoljubi to glasilo tržaških Slovencev, katerega program je v prvi vrsti ohranitev in razvitek milega nam slovenskega naroda na tržaškem ozemlju in bramba nam po zakonu zajamčenih pravic.

Rojaki, uvažujte naše geslo: „V edinosti je moč!“